

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
документознавства та інформаційної діяльності

ISSN 2617-4650

<https://doi.org/10.31713/st1-220180>

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 1-2, 2018 р.

Рівне – 2019

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Антонова С. Є. Державна політика у сфері професійної освіти в Рівненській області	5
Веретін Л. С. Теоретичні основи управління продуктивністю підприємств у емерджентному середовищі	10
Гладченко А. Ю. Макроекономічна рівновага на національному рівні	15
Альшаафі Мохамед Алі Відображення тенденцій інформатизації суспільства в сучасній системі охорони здоров'я.	21
Поляков М. В., Ханін І. Г., Бормотенко М. В., Косенчук С. Стратегія та тактика інноваційного розвитку підприємств ІТ-індустрії	28
Сазонець О. М., Ідріссі Сулейман Українські реалії зростання ІТ в контексті світової інформаційної асиметрії	36
Саленко А. С. Регуляторний вплив держави та інституційне забезпечення лібералізації економіки та підприємницької діяльності	41
Саричев В. І. Порівняльний контекст функціонування системи охорони здоров'я України та співпраця з міжнародними інституціями	53
Стець Н. В. Інституційна сфера функціонування сільського господарства та забезпечення збалансованого розвитку сільськогосподарських підприємств	63
СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	
Рустамов Ю., Алієв С. Оптимальні рішення для використання ірригації води	74
Бурачик А. І., Ільченко А. О. Вдосконалення системи державного регулювання медичної допомоги учасникам бойових дій в контексті військово-медичної доктрини України	79
Зима І. Я. Сутність та функції системи державного управління охороною здоров'я в інституційному середовищі	85
Маланчук Л. О. Дослідження розвитку інформаційних війн в Україні та світі	95
Мартинюк Г. Ф. Формування інформаційної культури бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи засобами НІКТ	99
Нікітенко С. В. Державне управління фізичною культурою і спортом в Україні. Історіографія проблеми	102
Сазонець І. Л., Гессен А. Є. Теоретичні та практичні підходи до формування державних і корпоративних соціальних програм	111
Тихончук Л. Х. Сучасний стан та напрями вдосконалення механізмів державного регулювання міжнародної економічної діяльності корпорацій	119
Фесянов П. О. Вивчення громадської думки у процесі здійснення державної політики: регіональний аспект	124
Цецик Я. П. Діяльність націонал-демократів на Волині у контексті нормалізаційної угоди з польським урядом 1935-1939 рр.	132

ECONOMIC ISSUES OF PUBLIC ADMINISTRATION

Antonova S. Y. State Policy in the Field of Professional Education in Rivnen Region	5
Veretin L. S. Theoretical Bases of Management of Productivity of Enterprises in the Emergency Environment	10
Hladchenko A. Y. Macroeconomic Equilibrium at the National Level	15
Alshaafi Mohamed Ali Displacement of Trends of Information Society in Modern System of Health Protection Systems	21
Poliakov M. V., Khanin I. H., Bormatenko N. V., Kosenchuk S. Strategy and Tactics of Innovative Development of it Industry Enterprises	28
Sazonets O. M., Idrissi Soulamane Ukrainian Realities of it Growth in the Context of the World Information Asymmetry	36
Salenko A. S. Regulatory Influence of the State and Institutional Provision of Liberalization of Economy and Enterprise Activity	41
Sarychev V. I. Comparative Context of the Functioning of Ukraine's Health System and Cooperation With International Institutions	53
Stets N. V. Institutional Sphere of Functioning of Agriculture and Ensuring Balanced Development of Agricultural Enterprises	63
STRATEGIES AND TACTICS OF PUBLIC ADMINISTRATION	
Rustamov Y., Aliyev S. The Optimal Irrigation Under Water Use Decisions	74
Burachyk A. I., Ilchenko A. O. Improving the System of Public Regulation of Medical Aid For Participants of Malays of Action in the Context of the Military Doctrine of Ukraine	79
Zyma I. Ya. The Essence and Functions of Public Health Management System in the Institutional Environment	85
Malanchuk L. O. Study on the Development of Informational War in Ukraine and The World	95
Martyniuk H. F. Formation of Information Culture of Bacalawyers From Information, Library and Archival Affairs by NICT	99
Nikitenko S. V. State Management of Physical Culture and Sports in Ukraine. Historiography Problem	102
Sazonets I. L., Hessen A. Ye. Theoretical and Practical Approaches to the Formation of Public and Corporate Social Programs	111
Tykhonchuk L. Kh. Modern State and Directions for Improvement of Mechanisms Public Regulation of International Economic Activities of Corporations	119
Fesianov P. O. Study of Public Opinion in the Process of Implementing State Policy: Regional Aspect	124
Tsetsyk Y. P. Activities Of National Democrats to the Volyn in the Context of the Normalization Agreement With the Polish Government of 1935-1939	132

9. Upravlinnia pidpriemnytskoiu diialnistiu v haluzi okhorony zdorovia : kol. monohr. / O. V. Baieva, M. M. Bilinska, L. I. Zhalilo ta in. ; za red. O. V. Baievoi, I. M. Solonenka. K. : MAUP, 2007. 376 s.
10. Pro zakhody shchodo vprovadzhennia Kontseptsii administratyvnoi reformy v Ukraini : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 22 lypnia 1998 roku, N 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98> (data zvernennia: 15.05.2019).
11. Derzhavne upravlinnia okhoronoiu zdorovia Ukrainy : monohrafiia. / V. V. Lazoryshynets, H. O. Slabkyi, N. P. Yarosh, L. A. Chepelevska, M. V. Shevchenko, A. S. Kutuza, O. M. Tsiborovskyi, S. V. Istomyn, N. Yu. Kondratiuk, N. T. Kucherenko, H. M. Tiapkin. K. : DU «Ukrainskyi instytut stratehichnykh doslidzhen MOZ Ukrainy», 2014. 312 s.
12. Baieva O. V. Osnovy menedzhmentu okhorony zdorovia : navch.-metod. posib. K. : MAUP, 2007. 328 s.
13. Ministerstvo okhorony zdorovia. Ofitsiynyi sait. URL: <http://moz.gov.ua/partneri> (data zvernennia: 15.05.2019).
14. Natsionalna sluzhba okhorony zdorovia. URL: <http://nszu.gov.ua/pro-nszu> (data zvernennia: 15.05.2019).
15. Sazonets I. L., Zyma I. Ya. Sotsialni instytuty v transformatsii derzhavnoi systemy upravlinnia okhoronoiu zdorovia : monohrafiia. Rivne : Volyn. oberehy, 2018. 168 s.
- Рецензент: д.е.н., професор О. М. Сазонець

УДК 316.485.26:172.4

<https://doi.org/10.31713/st1-2201813>
JEL Classification: D 74, D 82, F 52

Маланчук Л. О.

к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Malanchuk L. O.

PhD in Economics
Associate Professor of the Department of Public Administration, Documentation and Information Activities
National University of Water and Environmental Engineering, Rivne

STUDY ON THE DEVELOPMENT OF INFORMATIONAL WAR IN UKRAINE AND THE WORLD

Стаття присвячена інформаційній війні, яка являє собою цілеспрямовані інформаційні впливи, що здійснюються суб'єктами впливу на об'єкти впливу з використанням інформаційної зброї задля досягнення запланованої мети. В статті інформаційна війна розглядається як теоретично так і практично для того, щоб проектувати розвиток міжнародних відносин у розвинутих країнах світу та Україні.

The article is devoted to information warfare, which is a targeted information influences that impact on the subjects sensitivities using information weapons to achieve the intended purpose. In the article the information war is regarded as theoretically and practically in order to design the development of international relations in the developed countries and Ukraine.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційна війна, інформаційна зброя, інформація, інформаційна система.

Keywords: information technology, information warfare, information weapons, information, information system.

1. Постановка проблеми. Війна інформацією на сьогодні стала одним з найнебезпечніших видів зброї. Користуватися компроматами, виливання бруду, підкидання неправдивої інформації, намагання за допомогою інформації ввести в оману стало для багатьох сенсом життя. Інформація має вплив на маси, тобто за умови вдалого маніпулювання свідомістю мас, можна досягти практично будь-якої мети – знищити опонента, позбавитись від конкурентів чи розпалити війну.

Багато науковців зацікавленні даною темою. Існують не мало робіт присвячених саме інформаційним війнам, наприклад невелике філософсько-юридичне дослідження Прокоф'єва Д. М. «Інформаційна війна та інформаційна злочинність» [5], за яким інформаційна війна являє собою цілеспрямовані інформаційні впливи, що здійснюються суб'єктами впливу на об'єкти впливу з використанням інформаційної зброї задля досягнення запланованої мети.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження інформаційних війн проводиться в основному на державному рівні, в цілях державної безпеки, вузьким колом співробітників. На сьогоднішній день дане питання починають досліджувати як українські так і зарубіжні науковці, оскільки інформаційні війни стали невід'ємною частиною нашого життя.

Сватко Я. М. досліджує інформаційну війну в глобалізованому світі, а також вплив цієї війни на Україну, зокрема її політичну складову. Саме, в політичній сфері здійснюється найбільше інформаційних атак [2]. Масліков Д. М. аналізує та досліджує конкретні напрацьовані технології використання інформаційних війн в інтернет ресурсах, віртуальному світі [4]. Безпосередньо, Журавльов А. В. досліджував інтернет спільноти у новій хвилі інформаційних війн так, як ці спільноти стали основним шляхом розвитку і впливу на суспільство інформаційної боротьби [1]. Цветков О. В. розглядав інформаційну війну з

позиції прямого її впливу на всі сфери життя, зокрема дійшов висновку, що інформаційна база України – мало захищена і потребує спеціальних методів захисту від інформаційних партизанів (балакучий спецназ) [3].

Залишається багато аспектів даного питання, які потребують детальнішого аналізу, дослідження інформаційних війн, і чи справді ці війни стануть передовою інформаційною системою впливу на розвиток держави та її конкурентів. Зокрема, й сам термін «інформаційна війна» мало досліджений науковцями, що й потрібно розглянути.

3. Постановка завдань. Дана стаття досліджує інформаційні війни теоретично та практично для того, щоб проектувати дослідження на розвиток міжнародних відносин у розвинутих країнах світу та в Україні. Україна, як пострадянська країна, має менш розвинуті інформаційні системи та має менший досвід у проведенні психологічних інформаційних операцій, тому дослідження досвіду зарубіжних провідних країн і є дуже цінним, актуальним і необхідним для нашої країни.

4. Виклад основного матеріалу. Бурхливий розвиток інформаційних технологій, комунікативних мереж, засобів зв'язку та доступу до різноманітної інформації, що ми сьогодні спостерігаємо, не могли не позначитися на соціальній сфері, на суспільних та на міжнародних відносинах. Сьогодні новітні технології відіграють дуже велику роль в будь-якому суспільстві – вони дозволяють швидко обробляти великі банки інформації, змінюють структуру комунікації між людьми, в цілому відбуваються у всіх сферах людського життя. Швидкий розвиток інформаційних технологій, які стають загрозою і перетворюються на війни, радикально змінює структуру суспільства та значно трансформує міжнародні відносини. Це чітко просліджується від часів «холодної війни» до сучасності. На сучасному розвитку людства, коли все розвинутими стають інформаційні

технології та системи, інформаційні війни стають насправді небезпечними і мають дуже великий вплив на розвиток світового суспільства і безпосередньо впливають на міжнародні відносини за допомогою високотехнологічного обладнання або за допомогою психологічних операцій, які набувають зараз все ширшого розповсюдження.

Сьогодні інформаційною зброєю, яка має дуже великий вплив, стає будь-яка інформація. Але постає питання її правильного використання, подачі або інформаційного захисту власної країни. Інформація стає справжньою зброєю в руках кваліфікованих спеціалістів даної області.

У сучасному суспільстві інформація стає найбільш важливою цінністю, а індустрія отримання, обробки і трансляції інформації – провідною галуззю діяльності, куди з кожним кроком вкладають все більш значні капітали. Як вважають провідні вчені, інформація стає важливим стратегічним ресурсом, відсутність якого призводить до суттєвих втрат в економіці. Інформатизація суспільства виступає одним з вирішальних чинників модернізації економіки на ринкових засадах і запорукою інтеграції України в світове співтовариство.

Генеральна мета інформаційної війни – порушити обмін інформацією в таборі супротивника. Зрозуміло, що цей вид зброї, як правило, взагалі не спрямований на завдання втрат живій силі. У цьому сенсі крива технологія вивела до цілком безкровної, і в той же час винятково ефективної зброї. Вона знищує не населення, а державний механізм.

Підґрунтям виникнення інформаційних війн є різке збільшення ваги політики. Як відомо, політика – це багато в чому мистецтво створення і маніпуляцій міфами. Не випадково найбільше значення нематеріальний ресурс має саме в цій сфері, а словосполучення «інформаційна війна» в першу чергу асоціюється з виборчими технологіями.

Методи інформаційної війни передбачають наявність у суб'єкта впливу різної інформації, але керуватися він має саме тією, яку йому нав'язують. Нав'язування чужих ідей – це те, що робить політичну інформаційну війну війною та

відрізняє її від політичної реклами.

Розглянемо основні елементи розвитку інформаційної війни в Зарубіжних країнах, Україні та Росії, оскільки ці війни здійснюють держави між собою з метою покращити свою здатність та ліквідувати конкурента.

Нині американські експерти визнають, що вже понад 20 країн планують і здійснюють різні види інформаційних операцій, спрямованих проти США. ЦРУ відзначає, що певна кількість конфронтуючих держав розглядає інформаційні війни як невід'ємну частину своїх нових військових доктрин.

У Великій Британії питання інформаційних війн перебуває в компетенції департаменту урядових комунікацій. Чисельність персоналу – 6 тисяч чоловік. Уявлення британський військових аналітиків про інформаційну війну є аналогічним американським, а саме: така війна визначається як вплив на інформаційні системи противника при одночасному захисті власних.

Німецькі фахівці розглядають управління засобами масової інформації як елемент інформаційної війни. Більше того, вони як і французи, окремо розглядають економічну інформаційну війну. Це стало результатом оцінок розмірів можливих економічних втрат, які можуть бути завдані німецькому бізнесу й економіці внаслідок спрямованого інформаційного впливу [4].

Ведення інформаційної війни здійснюється за допомогою певних засобів. Одним із найефективніших новітніх засобів інформаційної війни, який активно застосовується Росією проти України, є Інтернет. А ось українська влада явно недооцінює Інтернет, хоча там впевнено і цілеспрямовано ведеться інформаційна війна проти України.

Російські Інтернет-спільноти активно використовуються для створення негативного емоційного фону у громадян Російської Федерації щодо України. Наприклад, хвиля негативних обговорень України в російськомовному інформаційному просторі щодо використання масонської символіки (священної дельти) на купюрі 500 грн. Приводом для обговорення було винесення на обговорення в дизайнерські Інтернет-спільноти результатів

конкурсу дизайну валют, якого насправді не було.

Хоч, Україна і не займається дослідженням та розвитком інформаційних війн, пропаганди та не маючи відповідного відділу, що веде цю війну, однак проти неї активно здійснюються різні інформаційні пропаганди, дії, напади. Будучи мало обізнаними у цьому питанні, ми цього просто не помічаємо в буденності життя.

Але, народна приказка стверджує: «проти лому нема прийому, якщо немає іншого лому». На кожен піар атаку є своя контртехнологія. Україна в інформаційній сфері може перевершити країни з досвідом, адже інформаційна війна тим і небезпечна, що країна із середнім розвитком може вести активну військову компанію проти високорозвинених країн, і бути в цьому успішною.

Отже, можна зробити висновок, що на порозі інформаційного суспільства потужні за якісно нові інформаційні потоки створюють нову реальність, на яку необхідно своєчасно

реагувати. Одним із специфічних проявів ситуації є те, що інформаційні війни, які зараз відбуваються, не тільки підсилюють найрозвиненіші країни, але й дають шанс стати на один рівень країнам колишнього другого і третього світу. Це пов'язано з асиметричним характером інформаційної зброї. Така її властивість дозволяє будь-якій державі в критичний момент вести боротьбу з сильнішим противником. Застосування інформаційної зброї в цьому випадку виявляється найбільш адекватною відповіддю на чужі агресивні дії.

Інформаційна війна проти України ведеться на всіх рівнях. Росія небезуспішно використовує новітні ефективні засоби інформаційної війни. Українська влада мало переймається станом інформаційно-психологічного здоров'я українських громадян, цим і користуються ворожі Україні сили.

Список використаних джерел

1. Журавльов А. В. Інтернет-спільноти у новій хвилі інформаційних війн. URL: <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2009/01/blog-post.html>. (дата звернення: 15.05.2019).
2. Сватко Я. М. Інформаційна війна України в глобалізованому світі. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 5. С. 24–30.
3. Цветков О. В. Інформаційна війна в Інтернеті. *Безпека життєдіяльності*. 2009. № 3. С. 35–37.
4. Масліков Д. М. Інформаційна війна в інтернеті – середовищі. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 4. С. 55–58.
5. Прокоф'єва Д. М. Інформаційна війна та інформаційні злочинність. URL: <http://www.crimeresearch.ru/library/Prokop.htm>. (дата звернення: 15.05.2019).

References

1. Zhuravlov A. V. Internet-spilnoty u novii khvyli informatsiinykh viin. URL: <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2009/01/blog-post.html>. (data zvernennia: 15.05.2019).
2. Svatko Ya. M. Informatsiina viina Ukrainy v hlobalizovanomu sviti. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2010. № 5. S. 24–30.
3. Tsvietkov O. V. Informatsiina viina v Interneti. *Bezpeka zhyttiedialnosti*. 2009. № 3. S. 35–37.
4. Maslikov D. M. Informatsiina viina v interneti – seredovysihchi. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2009. № 4. S. 55–58.
5. Prokofieva D. M. Informatsiina viina ta informatsiini zlochynnist. URL: <http://www.crimeresearch.ru/library/Prokop.htm>. (data zvernennia: 15.05.2019).

Рецензент: д.е.н., професор І. Л. Сазонець